

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2008. április 25. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az alárendelt megsértésének büntette miatt **a vádlott** ellen indult büntető ügyben a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa 2007. december 5. napján kihirdetett Kb.II.156/2007/18. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést megrovás intézkedésre **enyhíti**.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa a 2007. december 5. napján kihirdetett Kb.II.156/2007/18. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki alárendelt megsértésének büntetésében, ezért 120 napi tétel, napi tételenként 500 Ft, összesen 60.000.-Ft pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására, továbbá kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre 3 napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be a vádlott terhére, súlyosabb pénzbüntetés kiszabása érdekében. A vádlott és védője szintén 3 napot tartottak fenn, majd a törvényes határidőn belül a védő fellebbezett felmentés érdekében.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség a Kf.III.163/2007. számú átiratában indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a pénzbüntetést, mind a napi tételszám, mind az egy napi tételnek megfelelő összeg felemelésével súlyosítsa, egyebekben az első fokú ítéletet hagyja helyben.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészségnek a nyilvános ülésen eljáró képviselője perbeszédében a katonai ügyészi fellebbezést és a másodfokú ügyészi átiratban foglaltakat tartotta fenn.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a bejelentett fellebbezését fenntartotta. Kifejtette azon álláspontját, hogy a vádlott még az adott bűncselekmény alapesetét sem valósította meg a tényállásban írt magatartásával. Védence nem az alárendeltjeinek címezte az általa használt kifejezést. Egyébként előjárójukként jogosult volt minősíteni az alárendeltek magatartását, szakmai tevékenységüket. Maga a tényállásban rögzített kijelentés pedig nem alkalmas a két alárendelt emberi méltóságának megsértésére, ezért arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a vádlottat az ellene emelt vád alól bűncselekmény hiányában mentse fel.

A vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert bűncselekményt nem követett el.

A bejelentett ügyészi és védői fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az első fokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált. Ennek során megállapította, hogy a katonai tanács ítélete lényegében megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a tényállást részben mérlegelési jogkörében állapította meg, ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte, az eljárási szabályokat betartotta és indokolási kötelezettségének is eleget tett.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást a vádlott ténybeli beismerő vallomása, valamint a sértetti vallomások alapján, tehát a rendelkezésre álló bizonyítékokkal összhangban állapította meg. Nem tévedett azonban az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor annak a körülménynek a tekintetében, hogy a sértő kijelentés idején a vádlott irodájának ajtaja nyitott állapotban volt-e a sértett tanúk, valamint az egyéb tanúk vallomása között fennálló ellentmondásra figyelemmel a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelte a terhelt terhére és nem azt állapította meg a történeti tényállásban, hogy a vádlott a sértő kijelentéseket nyitott ajtó mellett tette.

Az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás a vádlott személyi körülményeit illetően csupán annyiban szorul helyesbítésre a védőnek a nyilvános ülésen tett nyilatkozata, valamint a rendelkezésre álló iratok alapján, hogy; „A vádlott egy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.”

Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által helyesbített tényállás már mindenben mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

A védőnek a felmentésre irányuló fellebbezése nem alapos.

Az irányadó tényállás alapján nem tévedett a katonai tanács, amikor a vádlott bűnösségét megállapította és helyes a cselekmény jogi minősítése is. Törvényesen állapította meg a katonai tanács, hogy a vádlott magatartásával megvalósította a Btk. 358.§ (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés c./ pontja szerint minősülő alárendelt megsértésének büntettét. Tévedett azonban amikor az első fokú ítélet jogi indokolásában, az ítélet 5. oldal 1. bekezdésében azt fejtette ki, hogy a vádlott alárendeltjeit feltűnően durván megsértette, valamint tévedett akkor is, amikor az alárendelt más előtt megsértése kapcsán azt rögzítette, hogy az iroda előterében tartózkodó tanú1 alezredes és tanú2 olyan fizikai közelségben tartózkodtak, hogy potenciálisan hallhatták a vádlott kijelentéseit, függetlenül attól, hogy ítéleti bizonyossággal nem sikerült megállapítani azt, hogy az iroda ajtaja nyitott állapotban volt.

A Btk.358.§ (1) bekezdésében írt alárendelt megsértése vétségét az követi el, aki alárendeltjét emberi méltóságában, más előtt vagy feltűnően durván megsérti, valamint a bűncselekmény (2) bekezdés c./ pontja szerint büntettként minősül, ha mindezt több alárendelt sérelmére követik el.

Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a vádlott a sértetteknek előjárója volt, tehát elkövethette sérelmükre a vád tárgyává tett bűncselekményt. A tényállásban rögzített kifejezés a vádlott két alárendeltjét emberi méltóságában sérthette, azonban feltűnően durva sérelemként a kifejezés nem értékelhető. A vádlottra, mint előjáróra alárendeltjeivel szemben is vonatkoznak a katonai érintkezés szabályai, mely szerint tilalmazott az indulatos, durva kifejezés használata, valamint az, hogy két alárendeltjét - mindenféle szabálytól eltérve - első indulatában minősítette a munkája elvégzésére alkalmatlannak. Ez a kijelentés alkalmas volt arra, hogy az alárendeltjeit emberi méltóságában megsértse. Ellentétes azonban a kialakult bírói gyakorlattal az, hogy ezeket a kijelentéseket az emberi méltóság feltűnően durva megsértésként értékelje. A Büntető Törvénykönyv Kommentárjában foglaltak szerint az emberi méltóság feltűnően durva megsértésének nem tekinthetőek a helyzethez kötődő, pillanatnyi indulatban előforduló káromkodás, vagy trágár kifejezés használata, így értelemszerűen az sem, amelyet a vádlott alárendeltjeivel szemben alkalmazott. A feltűnően durva megsértés fogalmába az emberi önérzet súlyosabb sérelmével járó magatartások tartozhatnak, így a tetteges bántalmazások, az emberi önérzetet súlyosabban érintő, célzott sértő kijelentések, vagy bizonyos tiltott fegyelmezési módszerek alkalmazása, és a szolgálati érintkezés más megalázó módja.

A vádlott terhére a bűncselekmény megállapíthatóságát kétségtelenül az alapozza meg, hogy a cselekményét más előtt követte el, azonban ennek alapja az, hogy a sértő kijelentések megtétele idején egy időben két sértett volt jelen a vádlottal együtt az irodában. Ilyen értelemben tehát a vádlott a cselekményét más előtt fejtette ki, figyelemmel arra, hogy az elhangzott kijelentéseket egy időben mindkét sértett hallotta. A két alárendelt egyidejű megsértése pedig a minősített eset megállapítását alapozza meg. A "más előtt megsérti" fordulatot azonban semmiképpen sem alapozza meg tanú és tanú2 közalkalmazott jelenléte. E két tanú egyértelműen úgy

nyilatkozott az eljárás folyamán mindvégig, hogy az irodából hangos szóváltás hallatszott, azonban az egyes szavakat, kijelentéseket érteni nem lehetett. Ténylegesen nem jutott ezen személyek tudomására, hogy a vádlott és a sértettek között milyen kijelentések hangzottak el. Téves egyébként az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a két tanúnak a fizikai közelsége önmagában megalapozná a más előtt megsérti fordulatot. tanú1 és tanú2 közalkalmazott nem tartózkodtak a vádlottal és a két sértettel azonos helyiségben, tartózkodási helyüket a bűncselekmény elkövetésének helyétől, egy zárt, párnázott ajtó választotta el.

Az irányadó tényállásból az állapítható meg, hogy a vádlott a hangját felemelte, kiáltva a rögzített kijelentést tette, mely sértette a szolgálati érintkezés szabályait, ez által sértette a bv. szervezet szolgálati rendjét és fegyelmét, valamint - más előtt - az alárendeltek emberi méltóságát. A vádlottnak azon viselkedése, hogy az iratokat kitepte alárendeltjei kezéből és őket a tényállásban írt módon kiküldte az irodából, ugyancsak sértő volt. Az előzőekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróságnak a rendelkező részben írt jogi minősítését eltérő indokok alapján elfogadta, így a védőnek a felmentésre irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

A katonai ügyésznek a súlyosításra irányuló fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság ítélete 5. oldalán lényegében helytállóan sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket, csupán az enyhítő körülmények körében kellett helyesbíteni eltartásra szoruló gyermekeinek számát. Az elsőfokú bíróság helyesen hívta fel az enyhítő körülmények között azt, hogy a vádlott méltányolható okból, felindult állapotában követte el a bűncselekményt. Azonban e körülménynek nem tulajdonított kellő súlyt. Megállapítható, hogy a vádlott mindvégig egy szolgálati beosztásából adódó feladat megoldására törekedett, ennek során került felindult állapotba és tett sértő kijelentést beosztottaira. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban a vádlott cselekménye az elbíráláskor már oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy vele szemben a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen, ezért a Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa ítéletét megváltoztatta és a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetést a Btk.71.§-a szerinti megrovás intézkedésre enyhítette.

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsa ítélete egyéb - a bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezése - törvényes, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2008. április 25.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes sk. előadó bíró, Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk. bíró

A Fővárosi Bíróság Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2008. április 25.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő